

L'ESPERIT CATALA.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ.

Dintre 'l regne, tres mesos, 6 rals.—Un any, 20.—Ultramar y Filipinas, 30.—Estranger, 44.—Un número solt, 4 ctos.
—Atrassat, 8.

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ.

En l' administració y en las principals llibrerías de Catalunya, Mallorca y Valencia.
Los pagos s' han de fer per adelantat.

Administracio: Condal, 37, baxos

CORRESPONSALS: *Madrid:* D. Francisco Aguilar, Costanilla de los Ángeles, 16. — *Palma de Mallorca:* D. Felip Guasp, llibreter. — *Valencia:* Llibrería dels successors de Abadal. — *Gerona:* D. Paciá Torres, llibreter. — *Figuera:* D. Llorens Miegerville, llibreter. — *Palafrugell:* D. Miquel Torroella y Plaja. — *Lleyda:* Rvnt. D. Joseph Maria Escolá, pbre. — *Vich:* D. Ramon Anglada, llibreter. — *Manresa:* D. Lluís Roca, llibreter. — *Sabadell:* D. Manuel Ribot y Serra.

En los punts ahont no hi hage corresponsal, aquell que arreplegue deu suscripcions, tindrà la sua franca.

Se destinará una part de las cubertas á anuncis de tota mena, á discreció del Director. La tarifa es de 1 ral la ralla per los que no sian suscriptors y de mitx ral per los suscriptors. De las obras que 'ls autors ó editors tingan la amabilitat de remetre á la Redacció, á mes de fersen lo corresponent judici crítich, si es del cas, se'n insertará anunci quatre vegadas.

S'admeten anuncis al preu de mitx ral la ralla de columna per los suscriptors y de un ral per los que no ho sian.

ANUNCIS.

Los comunicats á preus convencionals. Las obras remesas á la redacció se anuncian quatre vegadas.

GERMANS VILANOVA

ADORNISTAS

y

FABRICANTS DE ARANYAS DE CRISTALL

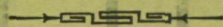
BASEA 12, PRIMER

BARCELONA.

PROFESSORA DE TALL

AB SIS ANYS DE PRÀCTICA.

ENSENYANSA Á DOMICILI, PER UN PREU MÓDICH.

En molt poch temps poden las senyoretas aprendre de tallarse sos vestits y tota classe de roba blanca ab método, perfecció y economía.

En l'administració de L' ESPERIT CATALÁ, Condal 37, donarán rahó d'esta excelent professora.

EL AGUILA

PLASSA REAL, NUMERO 13.

GRAN BASAR DE ROBAS FETAS

ASSORTIT ESPECIAL EN GÉNEROS PERA LA MIDA.

Sucursals: Madrid, Cádiz y Sevilla.

Preus fixos.

Vendas al en gros y á la menuda.

Plassa Real, 13.

Queda completat lo grandió y variat assortit pera la present estació, 'l mes vast, rich y económic que s' ha presentat.

Per aixó s' han fet grans rebaixas en los preus segons pot veures en la present nota.

Géneros de las millors fábricas :

TRAJOS complerts-en-cotó, dril cru y colors.	de 40 á 110 rals.
Id. id en llanas novetat, vicunyas, tricots y jergas	de 80 á 280 »
PANTALONS llanilla, tricot, satí y elasticotí.	de 28 á 130 »
Id. cotó, dril cru, blanchs y colors.	de 14 á 50 »
ARMILLAS llanilla, tricot, cassimir y elasticotí.	de 16 á 60 »
Id. cotó, dril cru, blanch y colors.	de 10 á 30 »
Id. reps y piqués blanchs y colors.	de 30 á 50 »
JAQUES elasticotí, tricot y jergas.	de 100 á 170 »
LEVITAS CREUHADAS panyo, elasticotí y cassimir.	de 170 á 300 »
SACHS y SOBRETODOS de entretemps en vicunyas y diagonal.	de 80 á 300 »
HABANERAS alpaca colors.	de 40 á 48 »
AMERICANAS llanilla, jerga, tricot, panyo y elasticotí.	de 44 á 170 »
Id. cotó, dril cru, blanch y colors.	de 20 á 70 »
JAQUES y AMERICANAS alpaca negra.	de 48 á 80 »
GUARDA POLVOS dril fil pur.	70 »
FRACHS panyo negre.	de 170 á 300 »
TOGAS panyet, pera atvocat.	de 400 á 500 »

Tot recent construit y confeccionat ab la elegancia y esmero que té acreditat aquest grandió establiment, primer en sa classe á Espanya, y al nivell dels millors del Extranjer, tan per sa organisació com per la bona confecció de las prendas.

Preus de subscripció: — Dintre 'l regne, tres mesos, 6 rs. — Un any, 20. — Ultramar y Filipinas, 30. — Estranger, 44. — Un número solt, 4 quartos. — Atrassat, 8.

Punts de subscripció: — En l'administració y en las principals llibrerías de Catalunya Mallorca y Valencia. Los pagos s'han de fer per adelantat.

Administració: Condal, 37, baixos.

LO COMPTE

DE CHAMBORD.

Nos está atemorisant lo telégrafo tots los dies anunciantnos la próxima mort d' Enrich V, y encare que nosaltres

per res estem lligats á la política, y molt ménos á exa política de partit que tot ho mata ó esterilisa, be podem permétrems estampar algunes de les moltes consideracions que se 'ns ocorren en gracia á la naturalesa y trascendental importancia del assumpto que 'ns posa la ploma als dits.

Clar está que la mort de aquest il·lustre príncep portaria are conseqüències qual alcans y caràcter no 's pot presumir, axís per l' estat de França com per les condicions actuals dels partits monàrquichs de la nació vehina, mes ab tot y axó abrigam nosaltres la ferma confiança de que no mancaria un home que substituís á un altre home, un esperit honrat, que podria molt ben ser lo Compte de Paris, qui compregués sens exageracions ni atenuants que pera França no hi há altre remey que regenerarse per complet ó enfonzarse pera sempre.

Tal vegada se 'ns dirá somiadors, tot lo que 's vulla; si somiam lo temps ho dirá. L' estat actual de França es insostenible y es insostenible porque al mateix temps que s' aufoğan los interessos conservadors se trepitxan y escarnexen les lleys fonamentals de la societat cristiana; y un poble que de tal manera camina perduto, un poble que de tal manera penja de un abisme, son pochs, molt pochs los recursos ab que pot comptar, sobretot si l' únich humà

que li quedava, lo rey, desapareix sens dexas membre llegítim y natural que 'l substituhesca. Mort lo Compte de Chambord, ó 'l de Paris s' uneix ab los llegitimistes y 's forma 'l gran partit monàrquich francès, ó no queda altre recurs pera la vehina nació que axecar los ulls al cel.

Perque desenganyemnos: no discutim la llegitimitat del príncep; fixamnos en la força de les agrupacions polítiques y ¿qué trobarem? Sigam pràctichs: ¿poden los bonapartistes, poden los de Juli Simón, *et sic de cæteris*, presentar enfront les forces llegitimistes y orleanistes res estable que puga salvar á la França? No 'ns empenyam en sostenir lo que no es sostenible: á França sols hi han dues forces, la del Compte de Chambord, que una necessitat social ha de unir ab la del Compte de Paris, ó la de la República; y exércits tant ben disciplinats, tant poderosos, no 'ls dividexen unes quantes moléculas de una nació.

Sabem, y ho sabem porque ho hem tocat de aprop, que avuy per avuy l' esperit general de la França es republicà, pero, donades les condicions de la república francesa, sa historia y ses aspiracions, ¿pot ésser republicana la nació vehina?

Pot tindre Enrich V sos erros, ses exageracions, ses lleugereses, que al fi es home y ab axó está dit tot; mes al cap y á la fi ell s' imposa á tothom, desde 'ls republicans als bonapartistes, y coneguda la decadencia moral que abat al poble francès, Enrich V, en lo actual moment històrich, es lo únich lògich que s' axeca per dessobre 'l tempestuós mar dels partits traspyrenáychs.

Ningú s' atrevirá á negar lo talent del Compte de Chambord, y un príncep que pot ostentar dó tant preciós en sa corona ha de fer y farà sempre felís al poble que l' aclame. Enrich V no es un sabi, pero

es un talent, es un home d' Estat. Llurs sentiments religiosos y sos principis polítichs son inalterables; sa vida es la vida de un home què sab ésser príncep, de un home que sab que 'ls que aspiran á governar deuen fer ús de la virtut, del exemple, de la prudencia, de la caritat, del amor, més que de l' autoritat y de la forsa, més que del orgull y del despotisme.

Y pera evidenciar que Enrich V sabia presentar-se á la consideració dels homes pensadors ab aquella dignitat que fa als homes grans y 'ls ennobleix doblement de lo que sa gerarquia ó posició social requereix, de que Enrich V volia ésser lo primer ciutadà de la nació, lo caballer per excelencia, lo pare de tots, l' home qu' estima á sa patria, no per ambició sino per patriotisme, bastará senyalar lo fet notabilíssim de que may, may Enrich V s' ha [volgut presentar com á *pretendent* á la corona de França.

Quand un periódich republicà com *La Verité* confessa ab evident dolor que un príncep pot encare tindre un lloch en los destins de França, no com ciutadà sino com príncep y que axó significa que la República no es encare una institució verdaderament nacional, cal pendre acta de ses paraules, meditarles y tráuren la lliassó que naturalment se 'n desprén. Lo disgust del diari radical es comprensible quand afegeix que ha arribat l' hora de fundar un régimen tal que la mort de un príncep no fassa més soroll que la de un senzill ciutadà, mes aquest disgust sols s' explica pel fet de haver oblidat *La Verité* que 'ls pobles no cambian de modo d' ésser á mida que cambian de forma de govern. Aconhórtes ab l' esperança que alimenta de que *haurá de passar molt temps avans que la República sia lo que deu, y en ella sia més difícil distingir á un príncep que á una fulla en mig de un bosch.*

Ab la pèrdua, donchs, d' Enrich V perdria la França una de ses més llegítimes esperances. Lo Compte de Chambord no dexe successió directa y l' únich que pot posarse en son lloch es lo Compte de París. En lo desgraciat cas de morir-se Enrich V, Deu, que segueix pas á pas la marxa dels pobles, retornaria á la França son home necessari y per axó al comensar aquest article havem confessat que teniam la confiança de que no mancaria un esperit honrat que comprenguéssens exageracions ni atenuants que pera França no hi há altre remey que regenerarse per complert ó enfonzarse pera sempre. ¡Pobre França, cóm t' han corromput los republicans!

CLAUDI OMAR Y BARRERA.

Girona, Juliol de 1883.

ARTICLES CRÍTICHS

SOBRE ALGUNAS DE LAS

COSTUMS CATALANAS.

ARTICLE TERCER.

¡ Matéulo !

El set de justicia, natural al cor del home, qu' avuy abrusa á nostre poble; la necessitat de castigar ab má certera é inflexible los abusos de tota mena de qu' es víctima; la creixent immoralitat pública pera la qual semblan adop las lleys tornadas, en sa major part, en lletra morta, han fet náixer en éll una frasse quina enunciació sola esgarrafa y esborrona. Es aquesta la qu' habém deixat apuntada, ó sia, la de ¡ *matéulo!*

¿ Qui no ha presenciát mes d' una vegada en nostra benvolguda ciutat la horrorosa escena á la que volém aludir y de la que venim ara á ocupárnosen? ¿ quí, per poch sensible que tinga l' cor, no se n' haurá anat amargament impresionat y trist á casa seva entregantse, al serhi, á mil dolorosas reflexions després de haber sigut testimoni involuntari d' una trágica mort ocasionada per un poble cego d' ira y de coratje, ó no li semblará sentir encara l' udol terrible de centas veus enrogalladas, demanant frenéticament la vida de qui aixís pot ser un criminal com un ignocent, ó no creurá veurer á son enfront, fins quan mes sol estiga, aquella munió de braços amenassadors, punys closos esbotzant furientment l' ayre al errar lo cop, ulls injectats en sanch al buscar famélichs la víctima objecte de sa venjansa?

May hi ha en aquest mon un efecte sense causa: en lloch s' es vist un conseqüent sense son degut antecedent. La justicia, aquest noble sentiment del ánima que 'ns obliga á donar á cada hù lo que siga seu, es natural al home; es ingénita á las societats: per aixó tothom la desitja, per aquesta rahó tothom la demana y per lo mateix, es necessari que hi hagi qui la administri. D' aquí deriva la imperiosa necessitat de que l' Estat cuydi de lo darrer y d' aquí prén origen en éll, quan es ben organísat, una de las tres bases en que lo mateix descansa: la del poder judicial.

La justicia, tot sent una, com una es la llum y una es la veritat, se torna relativa quan entra al domini dels homens, subdividintse llavoras en tantas bráncas, casi en quantas son las relacions y necessitats que 'ls mateixos tenen: per aquesta rahó lo *Poder judicial*, del qual está investit l' Estat civilisat, estableix principis, promulga lleys y fixa reglas que serán sempre mellors com mes s' aproximan á la Justicia absoluta, á Deu, de quin exacte compliment y equitativa administració n' están los Tribunals encarregats.

Si no fos aixís, si cada hù ó cada persona volgués per sa propia má ferse la justicia, no hi hauria societat possible, l' anarquisme mes desenfrenat imperaria per tot arreu y 's convertirian los homens en feras, acabant per aniquilarse y destruhirse mentres n' hi hagués de mes forts pera exterminar als mes débils.

Lo poble que sempre ha sigut un menor al qui sos tutors ó curadors l' han extraviat, enlluhernantho y afalagantli sos instints, sos capritxos y sas debilitats, mes qu' ensenyarli sos debers y obligacions pera que puga dignament usar de sos indiscutibles drets—lo poble, repetim, oblida ab facilitat estremada aqueixos principis rudimentaris, aqueixos axiomas que saltan á la vista y s' entrega á excessos dels quals ell ne

resulta ser casi sempre la primera víctima. Com no acut á la reflexió; com no medita, segons deuria, lo que li convé; com se deixa usualment arrastrar per alló qu' ab mes intensitat fereix sa, en tot temps, jovensana é impressionable imaginació, obra moltes vegades inconscientment obehint al primer impuls qu' aixís lo pot llessar á perseguir á un enemich imaginari ó fruyt tan sols de sa fantasía, ó deturarlo á contemplar y alegrarse devant l' objecte mes trivial, com á demanar la vida d' un ignocent, prenentho per un malfactor ó criminal, al ferotje crit de *¡mateúlo!*

Aquesta propensió del nostre poble á volguerse fer la justícia per ell mateix—propensió qu' ha motivat sensibles é irreparables equivocacions, causant la mort d' alguns ignocents que n' han sigut las estrossejadas víctimas—constitueix un defecte importantíssim del mateix quina absoluta desaparició es d' urgenda necessitat si no vol que la sanch vessada en un moment d' esbojarrada venjansa ó d' una alucinació culpable y punible, taquí son front; com taca d' una manera indeleble la del germá lo malahit del fratricida. Tinga present aquell que val molt més, pero incomparablement més la vida d' un ignocent, que la mort de cent criminals; y recordi sempre que hi ha tribunals instituhits pera administrar la justícia als quals déu acudir pera sa imparcial distribució y exacte cumpliment.

Be es vritat qu' aquestos, ja sia efecte de llur mateixa organisió, ja de las lleys que regeixen actualment (que á nostre entendre parteixen del equivocat principi de castigar lo fet punible un cop s' ha realisat, en lloch de prevenirlo y esmenarlo abans de la sua realisió, oblidant aquell senzillíssim aforisme de que val mes prevenir que penedir) ja sia, per últim, efecte de la decadencia moral de las modernas societats que confonen llastimosament las nocions primarias del dret y del deber, de lo bo y de lo dolent, de lo diví y de lo humá; lo cert es que l' nostre poble presencia ab una repetició qu' indigna y subleva fets escandalosos, robos atrevits, estafas desenmascaradas que romanen ab excessiva freqüencia sense l' correctiu necessari, y, lo qu' es mil vegadas pitjor, completament impunes.

D' aquí prové que l' mal exemple s' infiltri ó s' encomani com una enfermetat epidémica qualsevol, per tot arreu y per totas las classes de la societat; y, com á conseqüencia de la premisa al comens establerta per nosaltres, aqueixa set de justícia que la generalitat sent, la qual, com la set del cos, enmena al assedegat á qualsevol font per mes qu' aquesta brolli d' un manantial corrupte, pestilent y tal volta mortal, la porta á la véu de sa venjansa ó de sa ira ahont se rabeja delirant y cego, sense considerar ni atendre que may s' ha tingut per bona á la primera, ni per mare de nobles actes á la segona.

A pesar d' aixó, aquesta mala costum del nostre poble no deixa de descobrir en ell instints é inclinacions que l' honran y enalteixen, puig ve á posar en evidència, encara que d' una manera inadmisibile, la rectitut de son caràcter y la decessiva influencia qu' en sas costums, en son modo d' ésser y en sos propis sentiments, las sábias y equitativas lleys pátrias hi tingueren. No en va en lo fons de sa conciencia hi brilla encara lo vivíssim resplandor del *Códich de Usatjes*, ni s' ha extingit del tot tampoch la intensa llum que per lo mon escampá son immortal *Llibre de las Costums maritimas*.

Si 'ls Governs als qui están confiats los destins de la nostra desventurada nació aprofitessen aqueixos elements que de regeneració presenta l' nostre poble, podrian ferlo ser, com ho fou en temps mellors, un gran poble; pero aquells, segons tothom sab y no es precís demostrarho, no 's cuydan

d' aquestas *petitesas ó trivialitats*, enclotats com se trovan en las claperas fangosas d' una política absurda é insostenible. Per aixó nosaltres que res esperansém d' élls en quant no tendesca á enfonzarnos mes y mes y en reblarnos las argollas que nos ofegan, pero qu' en cambi professém un veritable amor al bocinet de terra que 'ns ha vist náixer, nos atrevim á descobrir al nostre poble sos principals defectes pera que, coneguentsels, los corretteixi y los desterrí.

Lo dia en que s' decidesca á fer renáixer sas antigas virtuts, reverdirán sas mes puras glorias; quan hagi desterrat de sas costums lo crit de *¡mateúlo!* y sápigam anar, sever y recte, devant dels tribunals, quina responsabilitat seria tant més en quant major fos llur independencia, diéntlos hi: ¡féu justícia! llavoras no correrán perill los ignocents, tremolarán los culpables y no se taca'rá éll las mans ab la sanch que tréu avuy, molts cops, de sas mateixas venas.

JOSEPH M.ª VALLS Y VICENS.

REMITIT.

Nostre distingit y estimat amich l' autor del article que publicárem ab lo títol *¿Qué es lo que passa á Sta. Ana?* quals obras de crítica musical son conegudas y admiradas de tothom, nos ha enviat la següent carta que insertam ab gust pera desfer las absurdas suposicions que alguns esperits baxos é indignes s' atreviren á fer y propalar com cosa certa entre músichs y profans. Signe del temps present es aquest que 'ns espanta per las horribles conseqüencias que se 'n trauhen, puix ell es la causa immediata d' exa confusió que se 'n entra per tot arreu y posa en lluyta los elements més necessaris á la vida dels pobles. Son moltes las reputacions creadas com per art d' encantament y ¡ay! del que gosa anatematizarlas; prompte caurá al dessobre d' ell exa turba de aduladors y falsos amichs que may han sabut lo qu' era justícia ni may han sabut lo qu' era amistat; y encare..... gracias que no caygan dessobre del més ignocent, del que potser ha sigut lo més contrari á la lluyta. Nó; no era necessari que 'l nostre amich que 's firma *Frederich de la Selva* protestás de las malévolas suposicions que s' han fet; contra aquestas protestan á la vegada la conciencia y la dignitat de la gent que encare possehexen una y altra.

Véjas are la carta:

Senyor Directòr de L' ESPERIT CATALA:

Amich méu: despres de donarlhi las més expresivas gracias per la inserció de mon pobre treball «¿Qué es lo que passa á Santa Agna?» me veig obligat avuy á molestarlo per segona vegada al objecte de fer una aclaració per mi de la mes gran importancia. Degut, ben segur, á la extremada veritat que ressalta de mas ratllas s' ha aixecat un rebombori que dech dir es inmotiviat, rebombori que tant sols ha pres motiu de ser mon nom no molt conegut, donanlhi fins lo caràcter de pseudónim de un reputat y conegudíssim mestre compositor y organista que fou de una de las més importants parroquias de Barcelona.

Nó, de cap manera, senyor Director. Mon treball ha sigut inspirat, si inspiració hi ha en éll, per ésser conxedor de molts fets que están ignorats de la meytat y altre meytat de la meytat de lo que molts no sáben ó no ténen la seguretat de estampar per ésser prou ó massa condescendents.

Res tinch per amagar mon nom, ja que en algunas publicacions artísticas musicals, tant d'aquí com de Madrit, m'hàn fet l'honor de insertar mos treballs, no per son mérit que no 'n tenian, pero sí per sa sinceritat y franquesa, y com en esta terra veig que per desgracia se va perdent una y altra, quan surt algú que 'n tinga sembla que 'l mon s'ensorre.

Sab está á sas ordres

FREDERICH DE LA SELVA.

Barcelona 18 Juliol 1883.

PARTICIPACIÓ EN LOS BENEFICIOS INDUSTRIALS. (1)

—¿Sab, D. Joseph, digué 'n Ramon al comensar aquesta conferencia, que al tractar dels medis pera millorar la posició dels obrers, m'estranya que no 'ns hage parlat d'un que 'l he vist molt elogiats?

—Ja sé á quin te refereixes.

—A las societats cooperativas.

—Sí, sí, ja m'ho he pensat.

—¿Qué, no 'l troba bon medi?

—En teoría sí; mes en la práctica te grans dificultats.

—Donchs jo havia sentit á dir que era l' únich remey pera 'ls nostres mals.

—Avuy no crech que ho sia; are, á temps á venir pot esser que sí, encare que ho dupto.

—¿Quinas dificultats hi troba?

—Vos las diré: en primer lloch pera que las societats cooperativas de producció puguen funcionar bè, se necessita que 'l que fasse de Director ó Gerent sia un home de molta honradesa, de grant intel·ligencia y de no poca energía y laboriositat. ¿Es fácil trobarlo entre 'ls treballadors? Jo crech que no, y per mí aquí comensan las dificultats. Una cooperativa que no tingue per cap á un obrer que reunisca ditas condicions sens mancar n'hi una, no pot subsistir, y pera que no 'l tingue basta y sobra ab las qualitats que generalment posseeixen los treballadors. Si s' en trovés un per posarlo al devant del establiment, ¿no es veritat que molt prompte la enveja li clavaria l' ungla? ¿No es veritat que aviat los mateixos sócis obrers lo calificarian de dropu y de déspota? ¿No es veritat que li regatejarian lo sou y las utilitats que li deguessen correspondrer?

—Deuria cobrar com los demás.

—¿Sí? Donchs ab aqueix principi la cooperativa es imposible. ¿Quín es l' home que s' avindrà á posar tot lo seu talent, tots los seus coneixements, tota la seva activitat al servey de una companyia si sab que aquesta no l'hi ha de agrair, si sab que al fi, ha d' ésser considerat com l' últim dels associats? ¿Ho farias, tu, Ramon? ¿Estarias content que cobrés lo mateix que tu, aquell que sens tenir lo mes petit mal de cap anés de la feyna á casa y de casa á la feyna, si tu fosses lo Gerent que deguessen pensar en la classe de género que demana 'l mercat, en la manera de ferlo bo y barato, en lo modo de acertar en las compras y vendas y en las demás combinacions que ha de tenir presents l' empresari de qualsevol industria?

—Be... sí, ja conech que 'l que desempeñés aquell càrrech mereix alguna consideració.

—Y la mereix de tal manera que es precís que lo Gerent veige en la prosperitat de la cooperativa sa propia prosperitat. Miréu, jo, tenint en compte las condicions de nostra rassa y las circunstancias en que la generalitat dels obres se troban avuy, no crech en la bona marxa y prosperitat de las cooperativas; pero si tingués d' aconsellar als treballadors que 'n volguessen fundar una, 'ls hi diria: si te bonas qualitats aquell á qui havéu escullit per Gerent, no li escatiméu la paga; donéuli al menys lo quinse ó vint per cent dels guanys. Mes, ja vos ho he dit; no hi tinch confiança y per aixó no me 'n haguera ocupat. Altres medis hi ha encare, á mes dels assenyalats en las conferencias passadas, pera millorar la vostra condició.

—¿Encare n'hi ha mes D. Joseph? Mire que sols ab aquells podriam estar contents si 's realisavan.

—Es cert, pero com tots los medis indicats fins are, tenen per basa l' estalvi del obrer, vull presentarne un altre que pugue aprofitar també als que per quansevol causa no haigen pogut economisar.

—¿No l' enganyará pas lo seu bon cor, D. Joseph?

—Jo crech que no, y vosaltres ho veureu. Lo medi es sencillament que 'ls empresaris fassen participar als seus obrers dels beneficios industrials.

—No crech pas que l' escolten si 'ls hó predica.

—Sempre aqueixa desconfiansa, Ramon. ¿Perque no haurian de fer? Sí, jo ja sé que aquest medi es pura y simplement de carácter benéfich, que á cap d' ells se li pot obligar y que per establir-lo es necessari acudir á sa generositat. Pero si ho rumian be, veurán que 'l sacrifici que per aquesta part fessen los hi seria compensat, y la proba de que es un medi digne d' estudi, la tenim en grans establiments, societats y companyias. ¿Perqué, donchs, no 's pot generalisar? Miréu, la companyia dels ferro-carrils d' Orleans, hi ha anys que reparteix entre 'ls seus empleats mes d' un milió y mitj de pessetas, surtint per terme medi l' augment de jornal, á cent duros á cada un d' ells.

—Aixó D. Joseph, s' ha de considerar com un regalo, y com de regalos se 'n fan pochs, no crech que 's pugue pèndrer aquest com á medi general.

—Donchs jo crech que sí, y tan prompte com los fabricants veigen los beneficios que 'n poden treurer, lo posarán en práctica. Figureuvos una fàbrica en la que 'ls obrers treballen sabent que al cap del any han de rebre un tant per cent de las utilitats realizadas. ¿Cóm considerarian á dit establiment? No pas com á cosa estranya si no mes be com á cosa propia, y per aquesta rahó 's pendrian interés per los resultats del negoci, treballarian ab constancia y zel, no promourian pas huelgas ni paros de cap mena, ni serian exigents en lo preu dels jornals ni en las horas de treball. A mes de que, convenuts de que quant mes guanyés l' empresari mes guanyarian ells, los obrers desterrarian la idea de que se 'ls explota, considerarian que no treballen en profit de ningú si no d' ells mateixos, y per lo tan, que no son uns simples dependents assalariats. A aquesta idea 'ls donaria dignitat, los ennobliria, perdrian la sospita de que treballen perque son esclaus, y veurian per clar que sols dependeixen de sa propia laboriositat y honradesa.

—Que aixó succehiria, es ben cert.

—Y encare succehiria un' altra cosa que te molta importancia. ¿No es veritat que 'ls obrers soleu arreglar vostres gastos y 'ls de vostras familias per lo guany setmanal?

—¡Oh! sí, aixó es lo que genaralment passa.

(1) Es tret aquest capítol de un treball premiat en lo certámen de la Joventut catòlica d' enguany.—(N. de la R.)

—Donchs be; consistint lo vostre guany en una quantitat fixa que seria la setmanada, y en un' altra variable que seria la que os toqués al cap del any per la participació que tindria en los beneficis, de segur que calculariau lo que podria gastar per lo salari que rebria lo disapte, essent aixó motiu pera que quan cobrariau las participacions, vos trobesseu ab un capitalet reunit que os faria ésser mes amichs del estalvi.

—Tot aixó es molt bonich, D. Joseph, pero vosté veurá com cap empresari estableix aquest sistema.

—Si no ho fan, pitjor per eils, pitjor per vosaltres y pitjor per tothom. La societat llavors s' enfonsará, y será un voler de Deu si no queda per sempre destruïda. Ja vos ho diguí fa dos ó tres diumenges: pera resoldrer lo que se 'n diu la *qüestió social* tots hi hem de posar lo coll, restaurant lo sentiment religiós de totes las clases. Los richs deuen persuadirse de que 'ls bens que posseixeixen son de Deu, y que Deu los hi ha donat pera ferne un bon us, exercitant la gran virtut de la caritat; y los pobres han de saber que no 'ls hi es permés cobdiar los bens dels richs ni tenírlshi odi y rencor. Tots som germans y fills de un mateix pare que está en lo cel. ¡Ay de aquells si no tenen compassió! ¡Ay de aquestos si no tenen conformitat! En lo mon no hi serém pas dos vegadas. Desdixat l' home pobre ó rich, que provoche las iras y las justas venjansas del Criador. La societat se precipita en l' abim, detinguémla, tornant la vista al grans preceptes de la Iglesia divina. Sigüem tots, governs y pobles, católichs de debó y allunyarém la tempestat fins á perdre-la de vista, si no, descarregará sobre nostres caps ofegantnos á tots.

LLUIS PUIG Y SEVALL.

SECCIÓ LITERARIA.

CATALUNYA.

Quand ros encare mon cabell tenia
de l'infansa en los jorns,
en sent la primavera, cada dia
de ma casa ab la mare anar solía
joyós pels encontorns.
Si cansadet li deya que 'm trobava
soliam reposar
y allí devora'l riu que murmurava
les histories de flors qu'ella'm comptava
plavianme escoltar.
Sé que un jorn asseguts demunt l'herbeta
y ohintne'ls cants d'amors
dels aucells juntament ab l'historieta
de una flor, preguntí:—dígam, mareta,
¿es que parlan les flors?
Les histories que m'has comptat tant belles,
¿que te les compta algú?
Te les han ensenyades les aucelles
ó es que les flors també t'estiman elles
com jo t'estim á tu?—
Y perque m'ho comptás jo vaig besarla,
li donguí un bes ó dos....
y tot m'ho vá comptar; vaig escoltarla
y des que'n aprenguí sa hermosa parla
m'han agradat les flors.
No extranyau, donchs, que vinga en aqueix dia.
una historia á comptar
que un altre molt mellor la comptaria;
es de una flor y encar que pobre sia
vulláumela escoltar.

De un riuhet en les voreres
que entre verdejants falgueres
tot llisquívol s'esmunyía
axecant al cel sa ullada,
l'enredadera aferrada,
al tronch del arbre crexia.

Al bruyt suau de son fullatge
á redós de vent y oratge
de nit parlava als estels,
de dia ab la prada tota
y dia y nit per dessota
furgava noves arrels.

D' altres flors los richs aflayres
rebia ab lo dels cantayres
aucellets dolç cant d'amor
y estrenyent fortment los llaços
l'arbre li allargava 'ls braços
per bressolarla mellor.

De dins ses flors les abelles
y 'ls papallons la mel d'elles
á pleret van á xuclar
y 'l riuhet ab sa veu dolça
va per dessota la molsa
ses arrels á apetonar.

Aucells, floretes, riuhada,
abelles de l'encontrada
tots li donan son amor,
y amor vegent en qui's vulla.
trau cada dia una fulla
y cada nit una flor.

Mes arriba l'hivernada!
Los pichs de la serralada
se veuen esblanquehits;
les floretes van marcintse
y ls aucells arrupintse
van pel fret esmortuïts.

L'aygua que lliscant corría
se detura ab melengía
avans de arribar al riu....
Sols del arbre fermos los llaços
vestint sos nuosos braços
l'enredadera á pler viu!

Mes, torna la primavera
y aucells y flors encisera
ja la troban per explay,
y al arbre que va acotantse
ella diuli tot gronxanse:
—oh, amor meu, no'm dexes may!

Visqueren ab alegria
axis molt temps fins que un dia
vingué 'l senyor del casal,
y après d'ell sens trigar gayre
l'arbre á mans del llenyataire
queya á colps de la destrat.

Y ensemps que cruxint ell queya
l'enredadera li deya
sentintne destralejar:
—demá vindrá la rufaca;
dexaume al menys una estaca
ahont me puga arrapar!—

Mes ni tan sols l'escoltaren.
Morta ja no hi refularen
los aucells al dolç frescal;
lo riu dexá llurs voreres
y en mig de flors forasteres
van axecarhi un casal.

Axó l'història diu. Mes no so vista
la fulla hont s'es guardat;

pero si es cert, digaume, ¿no es molt trista
l'història qu'he comptat?
Com pobre entedadera, Pàtria mia,
s'acosta 'l llenyater
y al arbre del treball que't sostenia
hi dona'l colp derrer
Com ella tu tens por de la rufaca
sentint destralejar
y també dius:—al menys daume una estaca
hont me puga arrapar!
Oh, Pàtria hermosa, que tant temps visqueres
dintre la llar ab pau
y qu'entelarse ab boyres forasteres
veus aqueix cel tant blau!
Oh, terra, que esguardant ta bella història,
avuy com neu que's fón
oviras lo bell astre de ta glòria
que á corre-cuyta 's pón!
Quand muyras Catalunya, Pàtria mia,
perdent tos richs joyells,
morirán igualment en aquell dia
tos fills, tes flors, tes aygues, tos aucells!

M.

NO 'M DIGAU LO SEU NOM.

La persona que jo he estimada més en ma vida, no es aquell germà tant jove y tant altiu que en son juvenívol ergull somriu al contemplarme y que á cada instant me repetia que no se necessita estimar á ningú quan s' estima á un germà.

Tampoch es aquell que plé d' una idolatria ardenta y pura, preferia un sonrí á tots los plahers de la glòria; que hauria donat son primer llorer per una rosa desflorada per los meus llavis, y que, poetisant la vida en un somni d' amor, me feu coneixe qu' era hermosa y que tenia quinze anys.

Lo que jo he estimat més en lo mon, no l' he vist jamay; lo seu nom encara no l' he sentit, no he estret la seva mà sobre mon cor é ignoro si sas miradas son de resignació ó de desconhort.

Pero ell se descobrí en una nit de llàgrimes y de traspàs, en la que un, ànima hermosa y pura, cansada dels sofriments de la vida, partí á reunir-se ab las ànimes que gosan en lo cel, y confiá als sers qu' havia estimat sobre la terra son recort y l' encàrrech de l' oració.

Era una nit fresca, brillant y perfumada de suáus emanacions, una nit en la qual sens dupte hi havia moltes festes campestres y amors felissos!... Una d' aquelles nits en que l' ayre es tant pur com una verge y en las que es tant dolça la vida, que no deuria ésser profanada ni per l' imatge de la mort. Y no obstant, l' àngel exterminador s' inclinà sobre un punt de l' univers!... Un sospir ressoná en l' espay. En est instant mateix cridí á la meva mare; pero la meva mare ja no 'm respongué!! Llavors un sér desconegut aclaparat per las angúnias del dolor teixia d' amagat una corona de penaments y la penjava en la primera branca que s' estenia sobre la tomba de la meva mare.

Jo vaig robar esta corona, la besí y no volguí saber res. Quina necessitat tenia de saber! Ah! sens dupte qui allí la deposità volgué ferme comprendre que las fórmulas y paraulas del món son molt inferiors á la intimitat de las tombas, y que no devia profanar un desig curiós lo misteri de tant senzill homenatge.

Sempre qu' alguna época simbólica ó alguna ocasió solem-

ne me conduhía á la tomba de la meva mare, trobava una corona, trist y piadós testimoni d' un acte constant, una corona sempre fresca y diferenta penjada en la mateixa branca, desfullantse sobre lo fúnebre marbre, embaumant l' estret estatge del repós; pero sense nom, sens emblema, sense cap senyal: pero sempre manifestant ser l' expressió d' un recort, d' un dolor que jamay se mitiga.

Ja sía qu' exaltat per un excés de tristesa, anás á demanar valor als sagrats restos de la meva mare, quan lo món havia rebujat las meas llàgrimes ó destruhit mas esperansas; ja que pera celebrar un trist aniversari anás á regar ab las meas llàgrimes l' arbre que crexia al peu de la tomba de la mare mia, sempre trobava una corona que precedia á la meva.

Tribut de llàgrimes y de flors, recort d' un cor que estimava lo que jo estimava y que resava pel mateix fi.

Si alguna volta, massa conmogut d' aquesta cita sepulcral, intentí definir aquell sér associat á mas penas, res vaig trobar que 'm demostrás sa presencia. Vaig examinar l' herba qu' ell havia degut trepitjar; pero jamay poguí trobar la senyal de sas petjadas.

Per tot arreu religiós, silenci, misteriosa simpatía, poder invisible que conjuminavan ab lo modo de sentir del cor meu.

¡Quí vulla que sías, sér de llàgrimes y de bondat, àngel de dol y d' amor, amich generós, prossegueix desconegut, perque no necessitas de nom ni de atractius per estimarte millor.

Creació de pesars y de recorts, te crech superior á tots y te consagro tota l' admiració y regoneixement de que ma vida es capàs.

Si fosses un vellet que la va veure hermosa en sa joventut y que sotmés á la irresistible seducció de sas gracias y sos talents vens á depositar sobre sa tomba lo tribut d' un antich recort, jo t' estimo com á un pare. ¡Oh! si pogués tindret entre los meus brassos, refrescaria ab mon alé ton morat front, sostindria tos passos vacilants y ma alegría fora sostenirte entre los meus brassos pera que descansessen tos peus.

Si fosses un jove que vas rebre sos dolsos y virtuosos concells y que essent ta vida encara ignocenta y pura anavas á confiarli las tevas ilusions y tas primeras llàgrimes, sempre quan necessitavas una mare indulgent ó una germana carinyosa, jo t' estimo com un amich, com un germà.

Si fosses una dona que compartí sas penas, que la va veure dolça y senzilla en la prosperitat, sublim y forta en la desgracia, que la sentí parlar dels seus fills, que la va veure sonriure en mig de s' agonía pera dissimular sa próxima mort, vina ab mí, jo apoyaré lo meu cap sobre lo teu pit, te diré mare y ploraré ab tú.

Pero no; *no me digau lo seu nom*, si es qu' alguna volta l' haveu vist vessar una llàgrima misteriosa, si l' haveu trovat al náixer l' aurora recorrent lo cementiri, ó si en una nit ombrívola y melancólica l' haveu sentir cridant un nom que jamay més respondrà.

No me digau lo seu nom si l' haveu conegut, perque seria quebrantar la simpatía de la tomba. No vull saberho ara, la meva mare m' ho revelarà algun dia en la posada dels justs.

FRANCESCH FAYOS.

CRONICA GENERAL.

Havem llegit en alguns periódichs fer grans elogis del debat polítich que ha tingut lloch en las Corts del Regne, en lo qual han pres part las primeras eminencias oratorias d' Espanya. Los elogis que havem llegit per lo general se fonamentavan en los resultats que 's creu han de reportarse després del esmentat debat. A posta hem dextat passar alguns dias á fi de veure si realment n' exia res de bo, pero 'l cas es que 'ns trobem com nos trobavam y 'l debat ha sigut un espectacle més dels molts que 's representan en la Cambra nacional. Aquesta diuhen qu' estava plena de gom á gom, mes una volta los diputats hagueren gastat prou saliva se torná als assumptos de verdader interés pera 'l país y..... la Cambra estava poch menys que deserta. Veus' aquí lo qu' es lo Parlamentarisme: un método d' enganyar ignorants y treballar quiscú *pro domo sua* ¡Y després se 'ns dirá perque no som homes de partit! Quand los partits polítichs espanyols sian una cosa decent, ajustada á las necessitats de la nació, alashoras serem homes de partit, pero mentres axó no sia..... tant se val estarse á casa y fer com aquell qui s' ho pren á la fresca. Jesús va traure 'ls mercaders del temple ¿no hi haurá un dia un nou apóstol de Jesús que trega als farsants del govern de las nacions?

— Han regressat de Lourdes, després de un viatge felicíssim, los peregrins de las Balears. Aquí han sigut ben rebuts y obsequiats, celebrantse una funció religiosa en la Mercé y una Academia literaria en la Joventut Catòlica.

Per memoria de sa romeria, los catòlichs mallorquins han dextat en la basílica de Lourdes un magnífich estandart de domás blanch, brodat en or y sedas, essent lo dibuix del més pur estil gòtich. Hi campeja un floró ab la xifra del Sant Nom de María, y en ella primorosament brodada la salutació angélica en mallorquí. En las puntas á més dels escuts de Mallorca, Menorca, Ibiça y Espanya, hi ha 'ls del Papa regnant y 'ls dels Bisbes de Mallorca y Menorca. En la part posterior del estandart s' hi llegeix la inscripció: *Peregrinació balear á Nostra Senyora de Lourdes* any MDCCCLXXXIII. La P inicial del gust dels antichs códices, es d' or y porta en son centre l' escut del B. Ramon Lull y de la Tercera Ordre franciscana, y entre els perfils del pal la llegenda: *Visca 'l Beato Ramon Lull, defensor de la Inmaculada*.

« No podem dextar de felicitar, direm ab nostre colega *El Áncora*, á quants ab sa intel·ligencia y treball han entrevingut en esta notable y característica obra » Y sobre tot los aplaudim per l' us de la materna llengua en exa recordança que, junt ab las de totas las nacions del mon, quedarà de la romeria mallorquina en lo Santuari de Lourdes.

— Lo nostre distingit y molt estimat amich D. Marian Vilallonga ha fet estampar una gran quantitat dels *Goigs de Nostra Senyora dels Desamparats* premiats en lo certámen de Figueras, al objecte de que 's repartescan als fiels que visiten la rica capella per aquell senyor fundada en la capital del Ampurdá. En tot s' ha de veure la esplendides y religiositat del Sr. Vilallonga.

— S' ha publicat ja 'l cartell del certámen que 's celebrarà en Reus ab motiu de la inauguració de la vía férrea y quals primers premis consisteixen en metàlich.

¡Quánts certámens y quénts pochs fruyts!

— Se 'ns ha recomenat una excelent professora de tall que compta sis anys de práctica, la qual desitjaria trobar algunas llissons á domicili per un preu ventatjós. La recomanem als nostres amichs pera las senyoretas que vullan apendre á ta-

llarse sos vestits y roba blanca ab método, perfecció y economía. Es aquest un art que deurian apendre avuy totas las senyoretas. En nostra administració donarán rahó de la esmentada professora qu' es de tota confiansa.

— S' ha fundat en esta ciutat una associació contra la blasfemia. Molt nos plau y contribuïrem en tot lo que pogam á sos fins.

— Nos escrihuen de Mataró que es digne de tots los elogis lo sargento primer de la Guardia civil de aquella ciutat don Llorens Matas y Durán per son zel en lo compliment dels seus debers. Nosaltres conexem á fons al Sr. Matas y si no'ns havíam ocupat d'ell avans es perque desitjavam ocuparnos detingudament de las irregularitats judiciales qu' en aquell poble 's cometen. La brillant fulla de serveys del Sr. Matas mereixeria en altre nació que no fos Espanya las més satisfactorias distincions y, sobre tot un ascens en la carrera en que tant s'afanya pera lluhir. ¡Llastima que 'l Sr. Matas tinga de lluitar ab un jutge com lo que are hi há á Mataró, puix per lo que'ns sabem nosaltres, deu ignorar encare las becerolas del dret! Un altre dia nos en ocuparé. Per avuy nos contentam en fer notar la válua del digníssim membre de la Guardia Civil Sr. Matas que sempre ha netejat de criminals los llochs ahont ha sigut destinat y s'ha fet estimar de tota la gent honrada per sa bondat y per sa ilustració poch comuna. Lo senyor Matas es autor de un plano detalladíssim de la provincia de Barcelona, del qual ja no'n quedan exemplars.

Demanem al Excm. Sr. Gobernador d' esta provincia se digne fixarse en aquest model de funcionarios públichs, puix es dolorós véurel supeditat per altres que ab prou feynas arriban á ésser una mitjanía.

— Lo número 18 del *Boletín oficial eclesiástico* d' aquest bisbat, corresponent al dia 18 d' aquest mes, conté lo següent document del M.ltre. senyor Vicari capitular, Sede vacante:

« VICARIAT CAPITULAR DE LA DIÓCESSIS DE BARCELONA.—En compliment del deber que 'ns imposa nostre càrrech, cridém l' atenció dels fiels d' aquesta Diócessis sobre dels periódichs, que ab los títols de *La Bandera Católica*, *Lo Martell* y *Lo Bon Cristiá*, se publican en aquesta ciutat, y ho fem per considerar al primer, reproducció del titulat *Arsenal de la Devocion*, qual lectura fou prohibida per la Autoritat eclesiástica d' aquesta Diócessis ab decret de fetxa 25 de Maig de 1878, y als altres dos continuació respectivament dels tituls *La Vespa* y *Lo Bon Católich*, condemnats recentment per nostra Autoritat.

En sa virtut, los fiels que tinguin en son poder algun número dels expressats periódichs, ne farán entrega á Nostra Secretaria de Cámara ó á sos respectius Rectors.

Barcelona 16 de Juliol de 1883.—Ignasi Palá y Martí. »

— En breu se posará una lápida conmemorativa en la casa núm. 12 del carrer de Santiago de Cádiz, ahont nasqué 'l que fou bisbe de Barcelona, Sr. Urquinaona.

— Desde 'l dimecres regeix nou itinerari en los trens de la línia de Lleyda á Reus y Tarragona, sortint d' aquest últim punt á las 10 y 12'25 matí y 3'05, 6'15 y 7'15 tarde y arribanhi á las 5'08 y 9'48 matí y 1'55, 4'43 y 6'51 tarde.

— Se diu que molt en breu comensarán las obras del nou Seminari Conciliar que deu construirse en Tarragona. Si ditas obras no s' adjudican per medi de subasta, 's procurarà que sían oficials mestres de casas d' aquesta ciutat los que construïxin lo mencionat edifici.

— S' ha publicat un mapa de Catalunya, descripció geogràfica de sas quatre provincias ab totas las demarcacions y vías modernas de comunicació, dirigit y dibuixat per D. Eduard Brossa.

VARIETATS.

LO LLIBRE D' OR DE SÈNECA

ARE PER PRIMERA VEGADA TRADUÏT AL CATALÀ.

256. Pesada y molesta paraula es *prech*.
 257. Mena de misericordia es matar de prompte.
 258. Menys se sent perdre lo que may pogué alegrar.
 259. Mellor es tindre bens, encare que sia pera dexarlos, que no tindre's.
 260. Mal consol es tenir companys de desgracia.
 261. Pert la virtut sas forsas si li falta oposició.
 262. No hi ha grans exemples sino de mala fortuna.
 263. Més sent los treballs qui d' ells no te experiencia.
 264. Més s' estima 'l benefici que doná principi á l' amistat.
 265. Mellor es tindre á la veritat obligada que confiar en ella.
 266. Mala salut es la que per altre enfermetat s' alcansa.
 267. No 's deu posar l' espasa en mans del desesperat.
 268. Donar consell es virtut de segon ordre.
 269. Moltes cosas tenen reputació, nó per son valor, mes per flaqueza nostra.
 270. Mellor deu ésser nostra vida que la del poble, mes no contraria.
 271. De molts perills nos excusariam si tinguéssim sempre testimonis.
 272. Més s' aumenta 'l valor en competencia.
 273. A molts fou causa de témer, poguer ésser temuts.
 274. Treballosa cosa es comensar sempre la vida.
 275. Se menteix moltes vegades solament per costum.
 276. Molt pot la casualitat en nostra vida, perque vivim per casualitat.
 277. Ab gran esperit se deuen determinar cosas grans.
 278. Molt camí te caminat pera mellorar las costums qui desitja mellorarlas.
 279. Los desgraciats gayre be nos obligan á ésser durs é insensibles.
 280. No es bona la causa que te necessitat de compassió.
 281. Dolent se pot anomenar qui solament per son profit es bo.
 282. Ab gran perill se guarda lo que á molts agrada.
 283. Méns agravi se fá al que aviat se nega lo que de mana.
 284. Als que poca experiencia tenen, molt los aumenta son mal, pensar que no tenen semblant.
 285. Sepultura es de ingenis la sensualitat.
 286. Més compte te ab Deu lo desdixat que 'l felís.
 287. Gran es la eloqüencia que plau al que escolta contra sa voluntat.
 288. No hi há mal que no fassa una dona de mon.
 289. May un perill sens altre 's venç.
 290. En grans porfias la veritat se pert.
 291. Més difícil es véncens á nosaltres que á nostres enemichs.
 292. No es vilesa lo que 's fá per no poguer més.
 293. Ningú, si no 's compara, es desdixat.
 294. No hi ha cosa, per petita que sia, en que no hi cápiga virtut.

295. Pera fer mal poch temps basta.
 296. No 's pot sens perill escometre als poderosos.
 297. No hi há felicitat que dure molt.
 298. No es fácil lo camí del cel.
 299. No hi há cosa més forta que 'l verdader amor.
 300. Quant major es la prosperitat, tant méns se deu confiar d' ella.
 301. No bastan en una nació las forsas sens la unió, ni la unió sens forsas.
 302. Es cobardia menyspreuar la vida, y esforços resistir á grans desgracias.
 303. May te rendescas á la fortuna.
 304. No hi há cosa honesta que no sia útil.
 305. No te la felicitat cosa semblant á lo que mostra.
 306. No hi há soletat en que algú no visca per passa-temps.
 307. No feu la naturalesa cosa dificultosa de las que al home son necessarias.
 308. Lo necessari no falta en desterro, y pera lo suplérfluo no bastan regnes.
 309. De homes es sentir los mals, y flaqueza es no sufrirlos.
 310. La rahó no venç per sí á cada vici, mes justament á tots.
 311. Qui verdaderament estima, may mira son profit.
 312. Solament poden consolar al trist la rahó y 'l treball honest.
 313. No 's confessa obligat qui no rebé.
 314. No hi há cosa tan cara com la que ab prechs se compra.
 315. Insufrible cosa es haber de pregar lo que ja 's concedí.
 316. Dolorós es lo temps que entre duptes se passa.
 317. Nos manca llibertat pera naxer á nostre arbitre.
 318. De cap sort debem fiarnos méns de la bona.
 319. No hi há cosa perpétua y fins son moltes las que poch duran.
 320. La prosperitat es la que vingué despay.
 321. No hi há desgraciat que no trobe consol ab la vista de altre mes desgraciat.
 322. Ningú naix pera passar la vida sens treball.
 323. No es ofensa partir pel mitx ab lo més poderós.
 324. De nostras cosas, la que perderem nos sembla la mellor.
 325. Molt sentida es la mort en que 'l pare queda viu.
 326. No morí aviat qui no havia de viure més del que visqué.
 327. Lo que més s' estima, més vegades corre perill.
 328. Ningú acceptaria la vida si al temps de rébre la tingués enteniment.
 329. No 's comet la mort ab tant valor la primera vegada com la segona.
 330. Felicitat es no necessitar d' ella.
 331. Ningú viu tant pobre que més no 'n nasqué.
 332. Qui sens perill venç no consegueix la gloria.
 333. Cap treball que una sola vegada s' ha de passar es gran.
 334. A home mort tota terra es natural.
 335. No 's deu adquirir l' amich en la taula.
 336. No es benefici 'l que 'ns obliga á rebre.
 337. Ningú 's creu culpats si es ell son mateix jutge.

(Seguirá.)

VAPORS-PAQUETS DE LA COMPAÑIA GENERAL DE TABACOS DE FILIPINAS.

SERVEY REGULAR MENSUAL

DE BARCELONA Á MANILA AB ESCALAS Á PORD-SAID, SUEZ, ADEN,
PUNTA DE GALES Y SINGAPOORE.

VAPORS DE LA COMPANIA.	{	ISLA DE LUZON.	8.300 toneladas inglesas de desplazament.
		» MINDANAO.	8.100 » » » »
		» PANAY.	7.700 » » » »
		» CEBÚ.	7.700 » » » »

Los senyors passatjers trobarán espayosos y ben ventillats allotjaments, puig aquestos vapors han sigut construïts expressament pera 'l servey á que se 'ls destina. Hi ha banys y quantas comoditats poden desitjarse en los climas en que hau de navegar.

Consignataris en Barcelona, Senyors Ripol y Companyia, Plassa de Palacio, cantó al carrer de la Marquesa.

Vapors-Correus de la Companyia Trasatlántica

(AVANS DE A. LOPEZ Y C.[^])

SERVEYS PERA PUERTO-RICO, HABANA Y VERACRUZ, Y PERA COLON Y PACÍFICH.

SURTIDAS	{	BARCELONA.	los dias 4 y 25	} DE CADA MES
		VALENCIA.	» 5	
		MÁLAGA.	» 7 y 27	
		CÁDIZ.	» 10 y 30	
		SANTANDER.	» 20	
		CORUÑA.. . . .	» 21	

Los vapors que surten los dias 4 de Barcelona y 10 de Cádiz admetent carga y passatjers pera LAS PALMAS (Gran Canaria) y Veracruz.

Los que surten los dias 25 de Barcelona y 30 de Cádiz, y 'ls que surten lo 20 de Santander y 'l 21 de Coruña, enllasant ab serveys antillants de la mateixa Companyia Trasatlántica, en combinació ab lo ferro-carril de Panamá y líneas de vapors del Pacífich, prenen carga á flete seguit pera 'ls següents punts.

LITORAL DE PUERTO RICO.—Sant Joan, Aguadilla, Mayaguez y Ponce.

LITORAL DE CUBA.—Santiago, Gibara y Nuevitas.

AMERICA CENTRAL.—Sabanilla, Cartagena d' Indias, Colon y tots los principals ports del Pacífich com Punta Arenas, Sant Joan del Sur, Sant Joseph de Guatemala, Champerico y Salina Cruz.

NORT DEL PACIFICH.—Tots los ports principals desde Panamá á California, com Acapulco, Manzanillo, Mazatlán y Sant Francisco de California.

SUD DEL PACIFICH.—Tots los ports principals desde Panamá á Valparaiso con Buenaventura, Guayaquil, Payta, Callao, Arica, Yquique, Caldera, Coquimbo y Valparaiso.

Rebaixas á familias. Preus convencionals per camarots de luxo.

Rebaixas per passatjers de anada y vinguda. Bitllets de tercera classe pera Habana, Puerto Rico y sos litorals á 35 duros.

De tercera preferent ab més comoditat á 50 duros pera Puerto Rico y 60 duros pera Habana.

Lo dia 25 de Juliol surtirá d' aquest port

LO VAPOR CIUTAT COMPTAL.

Pera Cádiz, escalas y demés serveys corresponents.

Consignataris: senyors Ripol y Companyia, Plassa de Palacio, cantonada al carrer de la Marquesa.

Nota.—Aquesta agencia pot facilitar directament als carregadors los medis d' assegurar las mercancías y efectes trasportats per los vapors d' aquesta Companyia, fins á verificar la entrega de ditas mercancías y efectes en los punts de consignació.

BANCH VITALICI DE CATALUNYA.

COMPANYIA GENERAL DE SEGURS SOBRE LA VIDA,

Domiciliada en Barcelona, Carrer de Sant Honorat, número 1, Cantonada á la Plassa de Sant Jaume.

CAPITAL DE GARANTÍA: 10.000,000 DE PESSETAS.

CONSELL DE ADMINISTRACIÓ:

D. Delfi Artós y Mornau.
D. Jaume Armet.
D. Antoni Borrell y Folch.
D. Antoni de Barnola.
D. Eduard de Casanova y de Galtero.
Excm. Sr. D. Ramon Estruch y Ferrer
D. Carlos de Fontcuberta.
D. Magí Fita.
D. Joseph María Galí y Vancells.
D. Francisco de Sales Jaumar.
D. Antoni Juncadella.
D. Joan Prat y Sancho.

D. Joaquim Puig de la Bellacasa.
D. Antoni Roger y Vidal.
D. Higiní de Rivera.
D. Joseph Suazo y Juvé.

*Completan lo número de Concellers,
segons lo disposat en l' art. 77 dels
Estatuts.*

M. Il·ltre. Sr. Arcediá d' aquesta Ba-
silica.

M. Il·ltre. Sr. Degá de la Facultat de
Medicina d' aquesta Universitat.

M. Il·ltre. Sr. Degá del Col·legi d'
Advocats.

DIRECCIÓ:

D. Delfi Artós y Mornau.
D. Antoni Borrell y Folch.
D. Francisco de Sales Jaumar.

GERENT:

D. Joseph Suazo y Juvé.

Las operaciones d' aquest Banch comprenen tres seccions, que son:

La Caixa d' imposicions.

Se admeten imposicions al interés de QUATRE PER CENT ANYAL. La primera imposició no pot esser menor de 100 pessetas: las següents s' admeten desde 25 pessetas. L' imponent pot retirar las cantitats y 'ls interessos, en tot ó en parts, lo dia que vulga. Si 'ls depòsits se fan per un plasso fixo, l' interés es convencional.

Los Segurs mútuos.

En esta combinació poden inscriurers noys y personas de totas edats, baix la condició de renunciar al capital é interessos, ó solsament als interessos, si lo soci morís. Per medi d' aquest segur poden formarse insensiblement capitals pera dots, pera redempció de quintas ó pera establirse 'ls joves en alguna professió ó industria, y per son medi pot además qualsevol persona anar augmentant lo seu capital pera gosarlo més tart ó llegarlo á sos hereus.

Los Segurs á prima fixa.

Hasta fá poch en Espanya careixiam d' un dels elements indispensables pera afiansar d' una manera fácil y estable lo porvenir de las familias, es dir, no teniam lo medi de proporcionarnos lo que en l' extranjer es considerat per qualsevol jefe de familia com lo pàtrimoni més segur, com la herencia més llegal de la previsió y carinyo dels pares.

Lo BANCH VITALICI, donchs, ofereix aquestos medis, aquestos recursos, á qual efecte tant pera CONSTITUIR CAPITALS, com pera CREAR RENDAS, ha establert totas las combinacions necessaries y tot lo més perfecte que la práctica y experiència de dos sigles ha acreditat.

En la oficina general de la Companyia 's donan quantas explicacions sian necessaries, essent obert lo despatx pera 'l públich de 9 á 12 del matí y de 3 á 6 de la tarde.

VAPORS CORREUS DEL MARQUÉS DE CAMPO

LÍNEA FIXA MENSUAL

ENTRE LIVERPOOL, LA PENÍNSULA Y MANILA

PER LO CANAL DE SUEZ.

CONSIGNATARIS:

SRS. BORRELL Y COMPANYIA, ESCUDILLERS, 76.

BARCELONA